

SISSISOTA

Kysymys sissitoiminnoista kiinnostaa kovasti puoluetamme ja työläisjoukkoja. Olemme jo monta kertaa ohimennen kosketelleet tätä kysymystä ja nyt aiomme esittää lupaamamme täydellisemmän selityksen katsantokansitamme.

I

Aloitamme alusta. Mitä perusvaatimuksia jokaisen marxilaisen on asetettava taistelumuotoja koskevan kysymyksen käsittelylle? Ensiksikin, marxilaisuus eroaa kaikista sosialismin primitiivisistä muodoista siinä, että se ei sido liikettä johonkin yhteen määrättyyn taistelumuotoon. Marxilaisuus tunnustaa mitä erilaisimpia taistelumuotoja, sitä paitsi se ei „keksi” niitä, vaan ainoastaan yleistää, järjestää ja valaa tietoisuutta niihin vallankumouksellisten luokkien taistelumuotoihin, jotka syntyvät itsestään liikkeen kulussa. Ehdottoman vihamielisenä kaikille abstraktisille kaavoille, kaikenlaisille doktrinäärisille resepteille marxilaisuus vaatii suhtautumaan huomaavaisesti käynnissä olevaan *joukko*-taisteluun, joka liikkeen kehittyessä, joukkojen tietoisuuden kasvaessa, taloudellisten ja poliittisten kriisien kärjistyessä synnyttää yhä uusia ja yhä monipuolisempia puolustus- ja hyökkäyskeinoja. Senpä takia marxilaisuus ei ehdottomasti hylkää ennakolta mitään taistelumuotoja. Marxilaisuus ei missään tapauksessa rajoitu vain tällä hetkellä mahdollisiin ja käytännössä oleviin taistelumuotoihin, se tunnustaa uusien, nykyvaiheessa toimiville henkilöille tuntemattomien taistelumuotojen *kiertämättömyyden*, kun kyseessä-oleva yhteiskunnallinen konjunkturi muuttuu. Marxilaisuus

ottaa tässä suhteessa *oppia*, jos niin voidaan sanoa, joukkopraktiikasta ja on kaukana siitä, että pyrkisi *opettamaan* joukoille kabinetti-„systemaattikkojen” keksimiä taistelumuotoja. Me tiedämme,— sanoi esimerkiksi Kautsky käsitellessään yhteiskunnallisen vallankumouksen muotoja,— että edessä oleva kriisi tuo tullessaan uusia taistelumuotoja, joita me emme voi nyt edeltäkäs nähdä.

Toiseksi, marxilaisuus vaatii ehdottomasti taistelumuotoja koskevan kysymyksen *historiallista* tarkastelua. Tämän kysymyksen asettaminen konkreettisesta historiallisesta tilanteesta irrallisena merkitsee, ettei käsitetä dialektisen materialismin aakkosia. Taloudellisen kehityksen erilaisina hetkinä erilaisista poliittisista, kansallis-kulttuurillisista, elämäntapoja koskevista y.m.s. ehdoista riippuen erilaiset taistelumuodot nousevat etutilalle, muuttuvat taistelun päämuodoiksi ja samalla muuttavat puolestaan muotoa myös taistelun toisarvoiset, sivumuodot. Kun määrättyä taistelukeinoa koskevaan kysymykseen yritetään vastata myönteisesti tai kielteisesti tarkastelematta yksityiskohtaisesti kyseisen liikkeen konkreettista tilannetta sen kyseessä-olevalla kehitysasteella — merkitsee se, että siirrytään kokonaan pois marxilaisuuden maaperältä.

Tällaisia ovat ne kaksi teoreettista perusväittämää, joita meidän on pidettävä ohjeenamme. Marxilaisuuden historia Länsi-Euroopassa antaa meille suunnattoman määrän esimerkkejä, jotka todistavat edellä sanotun. Euroopan sosialidemokratia pitää nykyisenä ajankohtana parlamentarismia ja ammatillista liikettä taistelun päämuotoina, ennen se tunnusti kapinan ja on aivan valmis tunnustamaan sen konjunktuurin muuttuessa tulevaisuudessa, välittämättä liberaalisten porvarien, sellaisten kuin venäläisten kadettien ja bezzaglavijalaisten⁶⁸, mielipiteestä. 70-luvulla sosialidemokratia ei tunnustanut yleislakkoa yhteiskunnallisena yleislääkkeenä, keinona, jolla porvaristo voidaan kukistaa heti epäpoliittista tietä,— mutta sosialidemokratia tunnustaa täydellisesti poliittisen joukkolakon (varsinkin Venäjällä vuonna 1905 saadun kokemuksen jälkeen) *erääksi* taistelukeinoksi, joka on *määrätyissä* olosuhteissa tarpeen. XIX vuosisadan 40-luvulla sosialidemokratia tunnusti barrikaditaistelun kaduilla,— hylkäsi sen tiettyjen seikkojen perusteella XIX vuosisadan lopulla,— ilmaisi olevansa ehdottoman valmis uudestitarkistamaan tämän viimeksi

mainitun mielipiteen ja tunnustamaan barrikaditaistelun tarkoituksenmukaisuuden Moskovan kokemuksen jälkeen, kokemuksen, joka nosti esiin, K. Kautskyn sanojen mukaan, uuden barrikaditaktiikan.

II

Selvitetyämme marxilaisuuden yleisen asenteen siirymme Venäjän vallankumoukseen. Palautamme mieleen sen esiin nostamien taistelumuotojen historiallisen kehityksen. Ensin työväen taloudelliset lakot (1896—1900), sen jälkeen työläisten ja ylioppilaiden poliittiset mielenosoitukset (1901—1902), talonpoikaismellakat (1902), poliittisten joukkolakkojen alku liittyen eri tavoin yhteen mielenosoitusten kanssa (Rostov 1902, lakot kesällä 1903, tammikuun 9 päivä 1905), yleisvenäläinen poliittinen lakko, johon liittyi paikallisia barrikaditaistelun tapauksia (lokakuu 1905), joukkoluontoinen barrikaditaistelu ja aseellinen kapina (1905, joulukuu), rauhallinen parlamenttitaistelu (huhti—kesäkuu 1906), osittaiset sotaväen kapinat (kesäkuu 1905 — heinäkuu 1906), osittaiset talonpoikaiskapinat (syksy 1905 — syksy 1906).

Näin ovat yleensä taistelumuotoja koskevat asiat syksyllä vuonna 1906. Itsevaltius käyttää taistelun „vasta”-muotona mustasotnialaista pogromia alkaen Kishinjovista keväällä 1903 ja päättyen Sedletsiin syksyllä 1906. Koko tänä aikana on mustasotnialaispogromeja ja juutalaisten, ylioppilaiden, vallankumousmiesten ja tietoisten työläisten pieksämissä järjestetty yhä useammin, yhä täydellisemmin keinoin liittäen lahjotun roskajoukon harjoittamaan väkivaltaan mustasotnialaisen sotaväen harjoittaman väkivalan, käyttäen jopa tykistöä kylissä ja kaupungeissa, sulautuen yhteen rankaisuretkikuntien ja rankaisujunien kanssa ja niin edespäin.

Tällainen on kuvan pohjaväri. Tällä taustalla erottautuu,— epäilemättä jonain erillisenä, toisarvoisena, vivahevärinä,— se ilmiö, jonka tutkimiselle ja arvioinnille tämä artikkeli on omistettu. Mikä tuo ilmiö on? mitkä ovat sen muodot? sen syyt? syntymisaika ja levinneisyysaste? sen merkitys vallankumouksen yleisessä kulussa? sen suhde sosialidemokratian järjestämään ja johtamaan työväenluokan taisteluun? Siinä ovat ne kysymykset, joita meidän

on nyt, kuvan yleisen taustan luonnehtimisen jälkeen, ruvettava käsittelemään.

Meitä kiinnostava ilmiö on *aseellinen* taistelu. Sitä käyvät erilliset henkilöt ja pienehköt henkilöryhmät. Osa niistä kuuluu vallankumouksellisiin järjestöihin, osa niistä (eräillä Venäjän paikkakunnilla *suurimmalta* osaltaan) ei kuulu mihinkään vallankumoukselliseen järjestöön. Aseellinen taistelu tavoittelee kahta *erilaista* päämäärää, jotka on *jyrkästi* erotettava toisistaan; — nimittäin tuon taistelun tarkoituksena on ensiksikin yksityisten henkilöiden, sotilasma- ja poliisipalvelun esimiesten ja käsikäisten surmaaminen; — toiseksi, rahavarojen konfiskointi niin hallitukselta kuin myös yksityisiltä henkilöiltä. Konfiskoidut varat menevät osittain puolueelle, osittain varta vasten kapinan aseistamiseen ja valmisteluun ja osittain niiden henkilöiden ylläpitämiseen, jotka käyvät luonnehtimaamme taistelua. Suuret pakkoluovutussummat (Kaukasiassa yli 200 tuhatta ruplaa, Moskovassa 875 tuhatta ruplaa) ovat nimenomaan joutuneet etupäässä vallankumouksellisille puolueille, pienemmät pakkoluovutussummat menevät etupäässä ja eräissä tapauksissa kokonaankin „pakkoluovuttajien” ylläpitoon. Tämä taistelumuoto on kehittänyt ja levinnyt laajoihin mittoihin epäilemättä vasta vuonna 1906, s.o. joulukuun kapinan jälkeen. Poliittisen kriisin kärjistymisen aseelliseksi taisteluksi ja varsinkin puutteen, nälänhädän ja työttömyyden kärjistymisen maaseudulla ja kaupungeissa ovat näytelleet suurta osaa niiden syiden joukossa, jotka ovat synnyttäneet kuvaamamme taistelun. Tämän taistelumuodon ovat omaksuneet pääasialliseksi, jopa *ainoaksi* yhteiskunnallisen taistelun muodoksi väestön ryysyläisaineokset, irtolaiset ja anarkistiset ryhmät. „Vasta”-taistelumuodoksi itsevaltiuden taholta on katsottava sotatila, uusien sotajoukkojen mobilisaatio, mustasotnialaisten toimeenpanemat pogromit (Sedlets) sekä kenttäoikeudet.

III

Käsittelemämme taistelun tavallinen arvio on seuraavanlainen: se on anarkismia, blanquilaisuutta, vanhaa terroria, joukoista eristyneiden yksilöiden toimintaa, mikä demoralisoi työväkeä, vieroittaa siitä pois laajat väestöpiirit,

hajottaa liikettä ja vahingoittaa vallankumousta. Tätä arviota varmistavia esimerkkejä löytää helposti sanomalehdissä joka päivä olevista uutisista.

Mutta ovatko nuo esimerkit todistuskelpoisia? Asian tarkastamiseksi otamme paikkakunnan, jossa käsittelemämme taistelumuoto on *eniten* kehittynyt — Latvian maakunnan. Sanomalehti „Novoje Vremja” (syyskuun 9 ja 12 pnä) välittelee Latvian sosialidemokratian toiminnan johdosta seuraavasti. Latvian sosialidemokraattinen työväenpuolue (VSDTP:n osa) julkaisee säännöllisesti lehteään 30.000 kappaleen painoksena. Virallisessa osastossa julkaistaan luetteloa vakoilijoista, joiden tuhoaminen on jokaisen rehellisen ihmisen velvollisuus. Poliisia auttavat henkilöt julistetaan „vallankumouksen vastustajiksi”, jotka on tuhottava ja jotka sitä paitsi vastaavat omaisuudellaan. Sosialidemokraatit kehottavat väestöä antamaan varoja puolueelle vain silloin, kun esitetään leimalla varustettu kuitti. Puolueen viimeisessä tiliselostuksessa on 48.000 ruplan suuruiseen vuositulojen summaan merkitty Libaun järjestöltä aseiden hankkimista varten saadut 5.600 ruplaa, jotka on saatu pakkoluovutuksen tietä. — „Novoje Vremja” tietysti syytää tulta ja tulikiveä tuota „vallankumouksellista lainsäädäntöä” vastaan, tuota „julmaa hallitusta” vastaan.

Tätä lättiläisten sosialidemokraattien toimintaa ei kukaan rohkene nimittää anarkismiksi, blanquilaiisuudeksi tai terrorismiksi. Entä miksi? Siksi, että tässä on *selvästi näkyvissä* uuden taistelumuodon yhteys joulukuussa olleeseen kapinaan, joka lähestyy uudelleen. Koko Venäjän suhteen tuo yhteys ei ole niin selvästi näkyvissä, mutta se on olemassa. „Sissi”-taistelun leviäminen nimenomaan joulukuun jälkeen sekä sen yhteys ei ainoastaan taloudellisen, vaan myös poliittisen kriisin kärjistymiseen on epäilemätöntä. Vanha venäläinen terrorismi oli intelligenttialialiittolaisen puuhaa; nyt käy sissitaistelua tavallisesti taisteluryhmään kuuluva työmies tai yksinkertaisesti työtön työmies. Blanquilaiisuus ja anarkismi tulevat helposti mieleen sellaisille ihmisille, jotka ovat taipuvaisia kaavoihin, mutta kapinatilanteessa, joka on niin selvä Latvian maakunnassa, pistää tuollaisten päähänpäntättyjen nimikilpien sopimattomuus silmään.

Lätkiläisten esimerkki osoittaa selvästi, että meillä niin tavallinen sissisodan analysoiminen irrallisena kapinatilanteesta on kerrassaan väärä, epätieteellinen ja epähistoriallinen analysoimistapa. On otettava huomioon tuo tilanne, on harkittava suurten kapinatapahtumien välisen ajan erikoisuuksia, on ymmärrettävä, mitä taistelumuotoja tällöin väistämättä syntyy, eikä kuitattava asiaa pähänpönttäjien sanojen kokoelmalla, jotka ovat samat niin kadetilla kuin novojevremjalaisellakin: anarkismi, ryöväys, ryysyläistävät!

Sanotaan: sissitoiminta hajottaa meidän työtämme. Soveltakaamme tätä päätelmää vuoden 1905 joulukuun jälkeen seuranneeseen tilanteeseen, mustasotnialaisten pogromien ja sotatilanteiden kauteen. Mikä *tällaisena* kautena hajottaa liikettä suuremmassa määrin: vastarinnan puuttuminen vaiko järjestynyt sissitaistelu? Verratkaa Venäjän keskiosaa sen läntisiin reunamaihin, Puolan ja Latvian maakuntiin. Epäilemätöntä on, että läntisissä reunamaissa sissitaistelu on levinnyt paljon laajemmalle ja kehittynyt korkeammalle kuin muualla. Ja samoin on epäilemätöntä, että yleensä vallankumouksellinen liike ja varsinkin sosialidemokraattinen liike *on enemmän desorganisointua* Venäjän keskiosassa kuin sen läntisissä reunamaissa. Meille ei tietysti juolahda mieleenkään tehdä siitä johtopäätöstä, että Puolan ja Latvian sosialidemokraattinen liike on vähemmän desorganisointua sissisodan *ansiosta*. Ei. Siitä johtuu vain, että sissisota ei ole syyssä sosialidemokraattisen työväenliikkeen desorganisaatioon Venäjällä vuonna 1906.

Tässä asiassa usein viitataan kansallisten ehtojen erikoisuuteen. Mutta tämä viittaus ilmaisee erittäin kirrkaasti noiden levinneiden todistelujen heikkouden. Jos kysymys on kansallisista ehdoista, niin silloin ei ole kysymys anarkismista, blanquilaisuudesta eikä terrorismista, jotka ovat yleisvenäläisiä ja vieläpä erikoisesti venäläisiä syntejä, vaan jostain muusta. Tarkastelkaa tuota jotain muuta *konkreettisesti*, herrat! Silloin te näette, että kansallisuussorto tai -antagonismi ei selitä mitään, sillä sitä on aina ollut läntisissä reunamaissa, mutta sissitaistelun on synnyttänyt vasta nykyinen historiallinen ajanjakso. On paljon paikkoja, missä on kansallisuussortoa ja -antagonismia, mutta ei ole sissitaistelua, joka kehittyy joskus ilman mitään

kansallisuussortoa. Asian konkreettinen käsittely osoittaa, että kysymys ei ole kansallisuussorrosta, vaan kapinan ehdoista. Sissitaistelu on kiertämätön taistelumuoto sellaisena ajankohtana, jolloin joukkoliike on jo käytännössä kehittynyt kapinaan saakka ja jolloin koittaa pitempiä tai lyhyempiä väliaikoja kansalaissodan „suurten taistelujen” välillä.

Liikettä eivät desorganisoi sissitoiminnot, vaan sellaisen puolueen heikkous, joka ei osaa *ottaa käsiinsä* noita toimintoja. Juuri tämän takia meillä venäläisillä sissiesiintymisten kiroamiseen liittyy tavallisesti todella puoluetta desorganisovia salaisia, satunnaisia ja järjestymättömiä sissitoimintoja. Ellemme me jaksaa ymmärtää, mitkä historialliset olosuhteet synnyttävät tuota taistelua, emme me myöskään pysty ehkäisemään sen huonoja puolia. Mutta siitä huolimatta taistelu jatkuu. Taistelun aiheuttajina ovat mahtavat taloudelliset ja poliittiset syyt. Me emme pysty poistamaan noita syitä ja tuota taistelua. Valittelumme sissitaistelun suhteen on valittelua puolueemme heikkoudesta kapinasiassa.

Se, mitä sanoimme desorganisaatiosta, koskee myös demoralisaatiota. Demoralisoijana ei ole sissisota, vaan sissiesiintymisten *järjestymättömyys*, sekavuus ja puoluekantaisuuden puuttuminen. Tästä *ehdottoman varmasta* demoralisaatiosta meitä eivät hituistakaan pelasta syytökset ja kiroukset sissiesiintymisten suhteen, sillä nuo syytökset ja kiroukset ovat aivan voimattomia tyrehtyttämään syvien taloudellisten ja poliittisten syiden synnyttämää ilmiötä. Väitetään vastaan: ellemme me pysty tyrehtyttämään epänormaalia ja demoralisoivaa ilmiötä, niin se ei ole argumentti sen puolesta, että *puolue* siirtyisi epänormaaleihin ja demoralisoiviin taistelukeinoihin. Mutta tällainen vastaväite olisi jo puhtaasti liberaalis-porvarillinen eikä marxilainen, sillä marxilainen ei voi pitää kansalaissotaa tai sissisotaa, joka on eräs kansalaissodan muodoista, *yleensä* epänormaalina ja demoralisoivana. Marxilainen on luokkataistelun eikä yhteiskunnallisen rauhan kannalla. Tietyillä kärkevien taloudellisten ja poliittisten kriisien kausilla luokkataistelu kehittyi suoranaisiksi kansalaissodaksi, s.o. aseelliseksi taisteluksi kansan kahden osan välillä. Tällaisina kausina marxilaisen *velvollisuutena on* kannattaa kansalaissotaa. Mikä tahansa kansalaissodan moraalinen

tuomitseminen on marxilaisuuden kannalta kerrassaan sallimatonta.

Kansalaissodan kaudella on proletariaatin puolueen ihanteena *taisteleva puolue*. Se on ehdottoman kiistatonta. Me myönnämme täydellisesti, että kansalaissodan kannalta voidaan todistella ja todistaa joidenkin kansalaissodan muotojen *epätarkoituksenmukaisuus* jonakin ajankohtana. Me tunnustamme täydellisesti *sotilaallista tarkoituksenmukaisuutta* silmällä pitävän kansalaissodan eri muotojen arvostelun ja myönnämme ehdottomasti, että ratkaiseva sananvalta *tässä* kysymyksessä kuuluu kunkin paikkakunnan sosialidemokratian käytännönmiehille. Mutta marxilaisuuden periaatteiden nimessä me vaadimme ehdottomasti, ettei kansalaissodan olosuhteiden analyysia kuitattaisi kuluneilla ja kaavamaisilla fraaseilla anarkismista, blanquilaisuudesta ja terrorismista ja ettei mielettömiä sissitoimintamenetelmiä, joita jossain Puolan sosialistisen puolueen järjestössä on käytetty jonakin hetkenä, nostettaisi pelättimäksi kysymyksessä sosialidemokratian osallistumisesta itse sissisotaan yleensä.

On suhtauduttava kriittisesti viittauksiin sissisodan desorganisovasta vaikutuksesta liikkeeseen. *Jokainen* uusi taistelumuoto, johon liittyy uusia vaaroja ja uusia uhreja, „desorganisoi” väistämättä sellaisia järjestöjä, jotka eivät ole valmiit käyttämään tätä uutta taistelumuotoa. Meidän entisiä propagandistikerhojamme desorganisoi siirtyminen agitaatioon. Siirtyminen mielenosoituksiin desorganisoi myöhemmin meidän komiteoitamme. Jokainen sotaliike missä tahansa sodassa aiheuttaa jonkinlaista desorganisaatiota taistelevien riveissä. Tästä ei saa tehdä sellaista johtopäätöstä, ettei pitäisi sotia. Tästä on tehtävä johtopäätös, että *on opittava* sotimaan. Ja siinä kaikki.

Kun tapaan sosialidemokraatteja, jotka ylpeinä ja omahyväisinä julistavat: me emme ole anarkisteja, emme varkaita emmekä ryöväreitä, me olemme korkeammalla, me kiellämme sissisodan, niin kysyn itseltäni: käsittävätkö nuo ihmiset, mitä he puhuvat? Mustasotnialainen hallitus järjestää kaikkialla maassa aseellisia kahakoita ja otteluita väestöä vastaan. Tämä ilmiö on ehdottoman kiertämätön vallankumouksen kehityksen nykyisellä asteella. Väestö reagoi vaistonvaraisesti ja järjestymättömästi — ja juuri

siksi useinkin epäonnistuneissa ja *kelvottomissa* muodoissa — tähän ilmiöön myös aseellisin kahakoin ja hyökkäyksin. Minä käsitän, että järjestömme heikkouden ja valmentumattomuuden vuoksi me voimme määrätyllä paikkakunnalla ja määrätyllä hetkellä kieltää puolueen johdon *tältä* vaistonvaraiselta taistelulta. Käsitän, että tämä kysymys kuuluu paikallisten käytännönmiesten ratkaistavaksi ja että heikkojen ja valmentumattomien järjestöjen uudestimuokkaaminen ei ole helppo asia. Mutta kun näen, että sosialidemokratian teoreetikko tai publisisti ei ole huolestunut tuon valmentumattomuuden johdosta, vaan on ylpeän omahyväinen ja toistaa narkissosmaisena ihastuneena varhaisessa nuoruudessa opittuja fraaseja anarkismista, blanquilaisuudesta ja terrorismista, niin silloin tunnen itseni loukkaantuneeksi maailman vallankumouksellisimman doktriinin häpäisemisen johdosta.

Sanotaan: sissisota lähentää tietoista proletariaattia rappeutuneisiin juopporenttuihin, ryysyläisiin. Se on totta. Mutta tästä johtuu vain se, että proletariaatin puolue ei voi milloinkaan pitää sissisotaa ainoana tai edes tärkeimpänä taistelukeinona; että tämä keino on alistettava muille keinoille, sen on vastattava taistelun pääkeinoja ja sitä on jalostettava sosialismin valistavalla ja järjestävällä vaikutuksella. Ilman tätä *viimeistä* ehtoa *kaikki*, kirjaimellisesti kaikki taistelukeinot porvarillisessa yhteiskunnassa lähentävät proletariaattia erilaisiin ei-proletaarisiin, proletariaattia ylempänä tai alempana oleviin kerroksiin, ja vaistonvaraisen liikkeen varaan jätettyinä nuo taistelukeinot kuluvat, turmeltuvat ja prostituoituvat. Tapahtumien vaistonvaraisen kulun varaan jätetyt lakot turmeltuvat „Alliances'iksi” — työläisten ja isäntien välisiksi liitoiksi kuluttajia *vastaan*. Parlamentti turmeltuu porttolaksi, missä porvarillisten politikoitsijain kopa kauppa tukuttain ja vähittäin „kansan vapautta”, „liberalismia”, „demokratiaa”, tasavaltalaisuutta, antiklerikalismia, sosialismia ja muuta kaupaksi käyvää tavaraa. Sanomalehti turmeltuu muuttuen yleiseksi parittajaksi, joukkojenturmeluvälineeksi, väkijoukon alhaisen vaistojen karkean imartelun välineeksi j.n.e., j.n.e. Sosialidemokratia ei tunne universaalisia taistelukeinoja, sellaisia, jotka erottaisivat proletariaatin Kiinan muurilla niistä väestökerroksista, jotka ovat proletariaattia hiukan

ylempänä tai hiukan alempana. Sosialidemokratia käyttää eri aikoina erilaisia keinoja liittäen *aina* niiden käyttöön *tarkoin* määrätyt aatteelliset ja organisatoriset ehdot *.

IV

Euroopan porvarillisiin vallankumouksiin verraten ovat Venäjän vallankumouksen taistelumuodot äärettömästi monipuolisempia. Kautsky on osittain ennustanut tämän sanoessaan vuonna 1902, että tuleva vallankumous (hän lisäsi: *mahdollisesti* Venäjää lukuunottamatta) ei tule olemaan niinkään paljon kansan taistelua hallitusta vastaan kuin kansan kahden osan välistä taistelua. Venäjällä me näemme epäilemättä tämän *jälkimmäisen* taistelun kehittyneen paljon laajemmaksi kuin Lännen porvarillisissa vallankumouksissa. Kansan keskuudesta lähtöisin olevat vallankumouksemme viholliset ovat vähälukuisia, mutta ne järjestyvät taistelun kärjistyessä yhä paremmin ja saavat tukea porvariston taantumuksellisilta kerroksilta. Sen vuoksi on aivan luonnollista ja kiertämätöntä, että *tällaisella* kaudella, yleiskansallisten poliittisten lakkojen kaudella, *kapina* ei voi kehkeytyä vanhaan erillisten esiintymisten muotoon, esiintymisten, jotka rajoittuvat hyvin lyhyen aikamäärän ja hyvin suppean paikkakunnan puitteisiin. On aivan luonnollista ja väistämätöntä, että kapina saa paljon korkeampia ja monimutkaisempia, pitkäaikaisen ja koko maata käsittävän kansalaissodan, t.s. kansan kahden osan välisen aseellisen taistelun muotoja. Tällaista sotaa ei voida kuvitella muuksi kuin sarjaksi harvoja, toisistaan verrattain pitkän väliajan erottamia suuria taisteluja ja taajaksi joukkoja pieniä kahakoita näiden väliaikojen kuluessa. Kun asia on näin,— ja se on epäilemättä näin,— niin sosialidemokratian

* Bolshevikki-sosialidemokraatteja syytetään usein kevytmielisen intohimoisesta suhtautumisesta sissiesiintymisiin. Siksi ei liene liikaa muistuttaa, että päätöslauselmaehdotuksessa sissitoiminnoista („Partinyje Izvestija” № 2 ja Leninin selostus edustajakokouksesta) se *osa* bolshevikkeja, joka puolustaa sissitoimintoja, ehdotti seuraavia ehtoja niiden tunnustamiselle: yksityisomaisuuden pakkoluovutuksia ei hyväksytty ollenkaan; valtion omaisuuden pakkoluovutuksia ei suositeltu, vaan ainoastaan *katsottiin mahdollisiksi* sillä ehdolla, että ne suoritetaan *puolueen valvonnan* alaisena ja varat luovutetaan *kapinan tarpeisiin*. Sissitoimintoja terrorin muodossa *suositeltiin käytettäväksi* väkivaltaa harjoittavia hallitusmiehiä ja *aktiivisia* mustasotnialaisia vastaan, mutta seuraavilla ehdoilla: 1) otettava huomioon laajojen joukkojen mieliala; 2) otettava huomioon työväenliikkeen olosuhteet kyseessä olevalla paikkakunnalla; 3) huolehdittava siitä, ettei proletariaatin voimia tuhlattaisi turhaan. Yhdistävässä edustajakokouksessa hyväksytty päätöslauselma eroaa käytännöllisesti tästä luonnoksesta *vain* siinä, ettei hyväksytty valtion omaisuuden pakkoluovutuksia.

on ehdottomasti otettava tehtäväkseen luoda sellaisia järjestöjä, jotka pystyisivät parhaalla mahdollisella tavalla johtamaan joukkoja sekä näissä suurissa taisteluissa että mahdollisuuksien mukaan myös näissä pienissä kahakoissa. Tällä kansalaissodaksi kärjistyneen luokkataistelun kaudella sosialidemokratian ei ole pidettävä tehtävään ainoastaan *tähän kansalaissotaan* osallistumista, vaan myös johtavaa osaa siinä. Sosialidemokratian on kasvatettava ja valmennettava järjestöjään esiintymään todella *sotivana puolena*, joka ei jätä käyttämättä ainoatakaan vihollisen voimille vahingon aiheuttamiseen sopivaa tilaisuutta.

Se on kieltämättä vaikea tehtävä. Sitä ei voida ratkaista kerralla. Samoin kuin koko kansa saa uudestikasvatuksensa ja oppinsa taistelussa kansalaissodan kulussa, samoin on meidän järjestöjämmekin kasvatettava, uudestijärjestettävä kokemuksen perusteella, jotta ne tyydyttäisivät tuon tehtävän vaatimuksia.

Me emme pyri vähimmässäkään määrin tyrkyttämään käytännönmiehille jotain keksittyä taistelumuotoa tai edes ratkaisemaan kansliasta käsin kysymystä niiden tai näiden sissisodan muotojen osuudesta kansalaissodan yleisessä kulussa Venäjällä. Me olemme kaukana siitä, että pitäisimme niiden tai näiden sissiesiintymisten konkreettista arviointia sosialidemokratian *suuntausta* koskevana kysymyksenä. Mutta me pidämme tehtävänämme voimiemme mukaan auttaa antamaan oikea *teoreettinen* arvio elämän nostamista uusista taistelumuodoista; — taistella säälimättä kaavoja ja ennakkoluuloja vastaan, jotka häiritsevät tietoisia työläisiä uuden ja vaikean kysymyksen oikeassa asettelussa sekä oikeassa suhtautumisessa sen ratkaisuun.

„Proletari” № 5,
syyskuun 30 pnä 1906

Julkaistaan „Proletari” lehdessä
tekstin mukaan